

Bijlage B: Toelichting op de processen

Proces 1: Wegtransport van de orgaandonatiecoördinator (ic-dienst) van huis/UMC naar een donorziekenhuis in zijn regio en vice versa.

Als de ODC door het orgaancentrum wordt geïnformeerd over een mogelijke donor, belt hij met het donorziekenhuis en roept hij een chauffeur op om naar een donorziekenhuis te gaan. De vervoerder heeft hiervoor een centraal nummer dat 24/7 bereikbaar is. De ODC en chauffeur stemmen af hoelang de reis gaat duren, zodat het donorziekenhuis geïnformeerd kan worden over de aankomsttijd. Het uitgangspunt is om binnen drie uur na de oproep van het orgaancentrum in het donorziekenhuis te zijn.

De chauffeur haalt de ODC thuis of op zijn UMC op. Na aankomst in het donorziekenhuis inventariseert de ODC of een donatieprocedure opgestart kan worden. Zo ja, dan vraagt hij de chauffeur om test- en kruismateriaal van de donor weg te brengen naar een specifiek HLA-laboratorium in een UMC in de regio. De chauffeur komt daarna terug naar het donorziekenhuis om de ODC op te halen en weer terug te brengen naar het thuisadres. De wachttijd is niet goed voorspelbaar. Het totale proces duurt gemiddeld acht uur.

Aandachtspunten:

1. De ODC is aangesteld in een van de zeven UMC's in Nederland. Ieder UMC heeft zijn eigen donatieregio, die soms worden gecombineerd:
 - De donatieregio van het UMC Groningen is de zelfstandige regio Noord (Perceel 1).
 - De donatieregio's van de UMC's Amsterdam, Utrecht, Leiden en Rotterdam vormen samen de regio West (Perceel 2).
 - De donatieregio's van de UMC's Nijmegen en Maastricht vormen samen de regio Zuid (Perceel 3).
2. ODC werkt in principe in zijn eigen regio, maar is ook landelijk inzetbaar als de situatie hierom vraagt.
3. De vervoerder verzorgt personenvervoer voor de regio Noord, West of Zuid met een 24-uurs bereikbaarheidsdienst met aanvangstijd 12:00 uur. De ODC mogen volgens de Arbeidstijdenwet 13 uur aaneensluitend in één dienst werken, waarbij de reistijd werktijd is.
4. Er hebben dagelijks 4 ODC's dienst in Nederland: 1 ODC in de regio Noord, 1 ODC in de regio Zuid en 2 ODC's in de regio West.
5. De ODC is gemandateerd om ritten met OGS aan te vragen bij het orgaancentrum (NTS) volgens de geldende protocollen. De chauffeur ontvangt de opdracht voor een spoedrit, inclusief nummer, van de ODC en meldt na afloop de spoedrit af bij het orgaancentrum (NTS).
6. De chauffeur is binnen 30 tot maximaal 60 minuten na oproep bij het huisadres van de ODC. Na oproep binnen 3 uur in het donorziekenhuis in de regio.

Proces 2A: Wegtransport van zelfstandige uitnameteams (ZUT's) inclusief materialen van UMC/huisadressen naar donorziekenhuis en vice versa

Tijdens proces 1 wordt duidelijk wat de planning van de uitname gaat worden. De ODC (ic-dienst) neemt deze planning en de bijbehorende vervoersvraag met de coördinerende chauffeur door. Er worden verschillende vervoersstromen gedefinieerd:

Transport van operatiematerialen (o.a. twee grote karren) en maximaal 5* functionarissen in een bus. Deze functionarissen maken deel uit van een zelfstandig uitnameteam (ZUT). Deze teams hebben hun thuisbasis in het UMCG (Perceel 1), het ErasmusMC of het LUMC (Perceel 2) en het Radboudmc of MUMC (Perceel 3). Het vervoer gaat vanaf een vaste opstapplaats in het UMC of de huisadressen van enkele specifieke functionarissen naar een donorziekenhuis en terug.

Op dit moment wordt voor dit vervoer gebruikgemaakt van o.a. een grote Mercedes Sprinterbus. De materialen voor het ZUT-team staan in het UMC en worden door het ZUT-team gecontroleerd en op een vaste plek aangeleverd. Het gewicht en volume van de materialen is opgenomen in bijlage A2. De ZUT bus moet binnen 120 minuten na oproep op de opstapplaats van het UMC zijn, hoeft daar alleen de materialen in te laden (geen taken in het verzamelen materiaal) en kan binnen 30 min weer vertrekken.

Het aantal personen varieert per UMC:

Voor het ZUT uit Groningen en Maastricht bestaat het team uit 3 personen in de bus.

Voor het ZUT uit Rotterdam en Leiden bestaat het team uit minimaal 4 personen in de bus.

Voor het ZUT uit Nijmegen bestaat het team uit 3-5 personen in de bus.

Transport van personen in een personenvoertuig met ruimte voor extra bagage (eventueel machines en disposables). Dit transport is bestemd voor:

- 2 chirurgen die thuis opgehaald worden en naar het donorziekenhuis worden vervoerd (de huisadressen zijn op 30 minuten tot maximaal 60 minuten van het UMC). De chauffeur is binnen 30 tot maximaal 60 minuten na oproep bij het huisadres van de chirurg.
- de orgaandonatiecoördinator (opgeroepen voor de OK dienst) die thuis opgehaald wordt en naar het donorziekenhuis wordt vervoerd. Deze functionaris komt als eerste bij het donorziekenhuis aan en treft de voorbereidingen voor de rest van het team. Ook hier geldt de aanrijtijd van 30 tot maximaal 60 minuten na oproep.

Het transport vindt plaats binnen de ZUT-regio's. Deze zijn gedefinieerd en vastgelegd in beleidsregels en worden als zodanig aan NTS opgelegd. Deze ZUT-regio's wijken op punten af van de donatieregio's uit proces 1. De ZUT-regio's zijn:

- Noord, aangestuurd vanuit het UMCG (Perceel 1)
- West, per week afwisselend aangestuurd vanuit het Erasmus MC en het LUMC (Perceel 2)
- Zuid, per week afwisselend aangestuurd vanuit het Radboudmc en het MUMC (Perceel 3)

Bij piekbelasting wordt ondersteuning in andere regio's gevraagd. Dat kan enkel functionarissen betreffen, maar mogelijk ook een compleet ZUT-team. Het vervoer wijkt dan af van de eigen regiogrenzen. Over deze samenwerking zijn afspraken gemaakt met de ZUT-teams en in navolging daarvan ook met de vervoerders.

*Het ZUT-team bevat altijd 2 personen voor anesthesie-ondersteuning, maar het vervoer van deze personen is in iedere regio anders ingericht. In sommige regio's verzorgt een extern bedrijf de anesthesie-ondersteuning, inclusief het transport van die functionarissen. De contracten daarvoor zijn afgesloten en worden niet op korte termijn herzien. In onderstaand schema wordt met kruisjes aangegeven in welke regio's een externe functionaris wordt ingezet en er daarom geen vervoersvraag voor deze functionaris is.

	Regio Noord	Regio west		Regio Zuid	
	UMCG	Erasmus MC	LUMC	Radboud Umc	MUMC
Anesthesioloog	X				X
Anesthesiemedewerker	X	X	x		X

Proces 2B: Wegtransport van organen van donorziekenhuis naar transplantatiecentrum (UMC) of vliegveld

Uit een donatieprocedure kunnen afhankelijk van het aantal geschikte organen één of meer vervoersstromen ontstaan. De ODC bespreekt de planning/tijdpad hiervan met de coördinerende chauffeur. De ODC neemt contact op met de chauffeur op het moment dat de donor overleden is. Het gaat hier om het transport van organen in maximaal vijf voertuigen vanuit een donorziekenhuis naar:

- een transplantatiecentrum of weefselbank in Nederland;
- een transplantatiecentrum in de grensstreken van België, Luxemburg en Duitsland;
- een luchthaven in Nederland, België of Duitsland.

De opschaling voor het transport van deze organen is aan tijden gebonden. De voertuigen zijn pas aanwezig op onderstaande tijdstippen:

- a. Voertuig voor lever/pancreas bij ziekenhuis 30 minuten na overlijden
- b. Voertuigen voor de nieren bij het ziekenhuis 90 minuten na overlijden of worden opgeroepen nadat ODC 1^e chauffeur heeft geïnformeerd dat donor naar OK gaat
- c. Nier only donor 60 minuten na overlijden

Aandachtspunten:

Er wordt per voertuig slechts 1 orgaan vervoerd, met sporadisch een uitzondering. Deze uitzondering wordt tijdig door de ODC gecommuniceerd naar de coördinerende chauffeur.

Sommige organen worden vervoerd in een cold storage-box, andere in een perfusiemachine. Voor storingen of alarmering van de machines gedurende het transport is een protocol opgesteld dat de chauffeur volgt.

De bestemming/transplantatiecentrum van de nieren wordt pas definitief tijdens de OK-fase. De opdracht van dit transport gebeurt op een afwijkende manier, die apart wordt beschreven onder het kopje Aansturing van de logistiek van nieren.

De ODC is gemandateerd om voor dit vervoer spoedritten aan te vragen bij de meldkamer van de NTS:

- Voor lever en pancreas worden altijd spoedritten ingezet conform het spoedrittenprotocol.
- Voor het ZUT-vervoer kunnen ook spoedritten worden ingezet conform het spoedrittenprotocol.
- De chauffeur meldt namens de ODC de spoedrit af bij het orgaancentrum van de NTS onder vermelding van spoedritnummer, tijdstip einde spoedrit, kenteken voertuig en naam chauffeur.

Aansturing van de logistiek van nieren

De bestemming van gedoneerde nieren wordt pas definitief tijdens of na de OK-fase in het donorziekenhuis. Bij nieren is echter ook de anatomie van het orgaan belangrijk waardoor pas tijdens de uitnameprocedure de informatie beschikbaar komt die nodig is om de definitieve ontvanger aan te wijzen. Dit is een afstemmingsproces dat niet altijd is afgerond voordat het ZUT naar het UMC vertrekt. Het orgaancentrum (OC) van de NTS neemt dan de rol van de ODC als coördinator over in de aansturing van de nierlogistiek. Dit betekent dat een medewerker van het orgaancentrum, zodra de bestemming van de nier definitief is, telefonisch contact opneemt met de coördinerende chauffeur van de procedure. Deze geeft dan de transportopdracht door. De opdracht vermeldt:

- de bestemming: een transplantatiecentrum in binnen- of buitenland;
- een eventuele tussenstop via een laboratorium om het test- en kruismateriaal af te geven. De afwijkende routes worden ook aangeboden in een adreslijst van de transplantatiecentra van alle bij Eurotransplant aangesloten landen.

Is de uitnameprocedure afgerond en vertrekt het ZUT, maar is er nog geen bestemming van de nier bekend? Dan gaat de nier van het donorziekenhuis naar een UMC om aldaar op de transplantatieafdeling gestald te worden. Hiervoor zijn een aantal UMC's aangewezen. Hier is toezicht op het orgaan en de perfusiepomp. De werkinstructie en afleverlocaties worden aangeleverd voor het handboek van de chauffeur. Na het afleveren van de nier bij het UMC, gaat de chauffeur terug naar zijn standplaats.

Zodra bekend is naar welk transplantatiecentrum de nier gaat, haalt de chauffeur de nier weer bij dit UMC op. De aansturing en communicatie verloopt via de medewerker van het orgaancentrum. De nier wordt door de verpleegkundige overgedragen aan de chauffeur, waarna de chauffeur de nier naar het transplantatiecentrum of de luchthaven brengt.

1. Transport van organen van en naar een vliegveld

Een enkele keer gaat een orgaan met een lijnvlucht naar het buitenland. Een Nederlandse ODC verzoekt Eurotransplant dan om te bemiddelen bij de organisatie van de lijnvlucht. De ODC heeft geen inzage in de lijnvluchten en beschikt niet over de contactgegevens van de partijen op de vliegvelden. Nadat ET advies heeft gegeven over een geschikte lijnvlucht, zal het orgaancentrum (OC) van de NTS het transport organiseren. De chauffeur wordt door de NTS (OC) geïnformeerd over het transport.

Lijnvlucht via Schiphol

Alle orgaantransporten via lijnvluchten op Schiphol gaan via Rhenus Air (de organisatie die de afhandeling van bijzondere vracht op Schiphol coördineert) en Dnata (de organisatie die het orgaan van het afleverloket op Schiphol ophaalt en daarna aflevert bij het vliegtuig of andersom). De NTS (OC) regelt de administratie met Rhenus Air en meldt het transport daar aan.

De organen worden naar Schiphol gebracht of daar opgehaald door een chauffeur van de vervoerder. Daarvoor geldt het volgende:

- De chauffeur moet zich kunnen legitimeren.
- De vervoerder geeft de naam van de chauffeur door aan de NTS (OC).
- De vervoerder geeft het kenteken van de auto door aan de NTS (OC). De NTS (OC) geeft dit, samen met de naam van de chauffeur, door aan Rhenus Air, zodat deze weet wie er binnengelaten mag worden op het terrein.
- De NTS (OC) geeft het vluchtnummer en de aankomsttijd door aan de chauffeur.

Ophalen orgaan van Schiphol

De organen worden van Schiphol opgehaald door een chauffeur van de vervoerder in de regio West. Deze meldt zich bij het afhaaloket op de Pelikaanweg 1, 1118 DT Schiphol. Na aankomst van het vliegtuig duurt het ongeveer 30-45 minuten om de organen van het vliegtuig naar het afhaaloket te brengen.

De vervoerder wordt uiterlijk 1:30 uur voor aankomst van het orgaan gebeld.

De NTS (OC) zorgt voor de administratieve afhandeling door een importformulier te sturen aan Dnata, Rhenus Air en eventueel de betrokken luchtvaartmaatschappij.

Afleveren orgaan op Schiphol

De organen worden afgeleverd door een chauffeur van de vervoerder in de regio van het donorziekenhuis.

Een orgaan moet minimaal 1:30 uur vóór vertrek op Schiphol zijn, omdat er anders onvoldoende tijd is voor het afronden van alle douane activiteiten. De chauffeur levert de organen af op Pelikaanweg 1, 1118 DT Schiphol.

De NTS (OC) zorgt voor de administratieve afhandeling door een exportformulier te sturen aan Dnata, Rhenus Air en eventueel de betrokken luchtvaartmaatschappij.

Lijnvlucht via Düsseldorf of Brussel.

Voor transport van nieren vanaf/naar Nijmegen en Maastricht is het logistiek veelal efficiënter om het transport via Düsseldorf of Brussel te organiseren in plaats van via Schiphol. Deze luchthavens hebben ook lijnverbindingen met andere Eurotransplant landen waardoor het soms efficiënter is om de transporten via deze luchthavens te laten verlopen. Hiervoor geldt het volgende:

- Bij vertrek vanaf Düsseldorf of Brussel geeft de NTS (OC) het vluchtnummer, de bestemming en de vertrektijd door aan de chauffeur.
- Komt er een orgaan op Düsseldorf of Brussel aan voor een Nederlandse ontvanger, dan geeft de NTS (OC) het vluchtnummer en de aankomsttijd door aan de chauffeur.
- Als nieren van niet-Duitse donoren via Düsseldorf worden verstuurd, verlangt het vliegveld een schriftelijke bevestiging. ET verzorgt deze bevestiging.
- De luchthavens van Düsseldorf en Brussel zijn gesloten tussen 24:00 en 06:00 uur. De chauffeur kan dan geen orgaan overhandigen aan de luchtvaartmaatschappij.
 - Het adres in Düsseldorf is: Lufthansa Cargo, Terminal C, Frachtstrasse 26, Düsseldorf (ongeveer 60 minuten rijden vanaf Nijmegen of Maastricht).
 - Het adres in Brussel (Zaventem) is: BRUCARGO, gebouw 704, Firma Swissport Cargo, Zaventem (gemiddelde reistijd: 90 minuten vanaf Maastricht of Nijmegen).

Proces 3: Wegtransport van thoracale uitnameteams vanuit UMC/huisadressen naar een donorziekenhuis of vliegveld in Nederland, België of Duitsland en vice versa

De thoracale organen bestaan uit hart en longen en hebben een eigen uitname-organisatie. In tegenstelling tot de ZUT's werken de thoracale uitnameteams in heel Nederland en gaan ze ook naar het buitenland. Wij ontvangen ook buitenlandse teams bij onze procedures. Door de beperkte houdbaarheid van het orgaan wordt hiervoor vaak gevlogen. Het wegtransport betreft twee verschillende processen:

1. **Nederlands team: Wegtransport van een thoracaal uitnameteam van UMC/huisadressen naar een donorziekenhuis of vliegveld in Nederland of België/Duitsland en vice versa**

Het gaat hier om het transport van functionarissen van een vaste opstapplaats in het UMC in Nederland naar een donorziekenhuis of luchthaven in Nederland, België of Duitsland (burger of militair) en vice versa. De ODC wordt thuis opgehaald en gaat rechtstreeks naar een donorziekenhuis of luchthaven. De voertuigen hebben een ruime bagagecapaciteit om de materialen (zie bijlage A3) te kunnen vervoeren.

Er zijn drie thoracale centra in Nederland die uitnameteams hebben voor hart of longen: het UMCG te Groningen, het Erasmus MC te Rotterdam en het UMCU te Utrecht. De teams nemen het orgaan altijd zelf mee terug naar het UMC.

Aandachtspunten;

- De ODC van het UMC (die de dienst aanbiedt) coördineert deze procedure en stemt met de accepterende arts, de chauffeur en de chartermaatschappij de reis-, aankomst- en vertrektijden af.
- Het betreft altijd spoedtransporten conform ons spoedrittenprotocol.
- De aanrijtijd voor het thoracale team bedraagt < 1 uur na oproep van de afgesproken opstapplaats in het UMC. De ODC wordt thuis opgehaald binnen 1 uur.
- Dit is een vrij ad hoc proces met een korte planning van soms maar een paar uur voorafgaande aan de geplande procedure.
- De hartteams bestaan meestal uit 3 à 4 personen inclusief hun eigen apparatuur. De longteams kunnen uit 4 tot 5 personen bestaan. Alle materialen staan in het UMC en vallen onder hun verantwoordelijkheid.
- Er is een afgesproken opstapplaats in de UMC voor de teams en materialen. Zie bijlage A3
- De gemiddelde tijd in een donorziekenhuis bedraagt 3 uur.
- Het orgaan kan in een cold storage-box en incidenteel in een machine worden meegenomen door het team.

2. Buitenlands teams: Wegtransport van een thoracaal uitnameteam vanaf een vliegveld in Nederland, Duitsland of België naar een donorziekenhuis in Nederland en vice versa

De ODC coördineert de aankomst, vertrektijden en het soort vervoer voor deze teams. De ODC stemt dit met de coördinerende chauffeur af aan het einde van de IC-fase in het donatieziekenhuis. De teams worden opgehaald op een vooraf afgesproken tijd en op de dichtstbijzijnde luchthaven. Vervolgens worden zij naar het donorziekenhuis gebracht. Na de procedure brengt de chauffeur het team terug naar de luchthaven. De teams bestaan uit maximaal 5 personen en eigen materialen. Hier wordt nu meestal een busje voor ingezet.

Aandachtspunten:

- Het betreft altijd spoedtransporten conform ons spoedrittenprotocol. De ODC vraagt deze aan. De chauffeur meldt deze ritten af bij het orgaancentrum (NTS) aan het einde van het transport.
- De wachttijd bij het ziekenhuis is kort, ongeveer 3 uur.
- Het team neemt het orgaan zelf mee terug in cold storage-box.
- De voertaal is meestal Engels.

Aanvullend voor alle processen

In de teams zitten vaak functionarissen die worden ingewerkt. Hierdoor kan het team groter zijn dan verwacht en is er soms een extra vervoersmiddel nodig. De ODC informeert de coördinerende chauffeur als er sprake is van inwerkers in het IC- of uitnameproces.

Soms zijn er ook geïnteresseerden uit de UMC's die graag mee willen kijken. Zij kunnen alleen met de vervoersstroom mee als er een plek in het ZUT-vervoer vrij is. Zo niet, dan moeten zij op eigen gelegenheid naar de procedure gaan. Er wordt geen extra voertuig voor ingezet. De ODC stemt dit proces af.

Het komt enkele malen per jaar (ongeveer eens per maand) voor dat de vervoerder wordt gevraagd om transport van teams in andere verzorgingsgebieden te faciliteren. De NTS heeft hiervoor afspraken gemaakt en deze vastgelegd in de contracten met de ZUT-teams.